

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

9. september 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – vejtransport – harmonisering af visse sociale bestemmelser – forordning (EU) nr. 561/2006 – artikel 3, litra a) – denne forordning gælder ikke for vejtransport med køretøjer, der benyttes til rutekørsel med personer, såfremt rutens længde ikke overstiger 50 km – køretøj til blandet anvendelse – artikel 19, stk. 2 – ekstraterritorial sanktion – overtrædelse konstateret på en medlemsstats område begået på en anden medlemsstats område – princippet om, at strafbare forhold og straffe skal have lovhjemmel – forordning (EØF) nr. 3821/85 – kontrolapparat på området for vejtransport – artikel 15, stk. 2 – pligt til at indsætte førerkortet – artikel 15, stk. 7 – pligt til på tilsynsmyndighedernes forlangende at fremvise førerkortet – manglende indsættelse af førerkortet i kontrolapparatet, der omfatter mere end 28 dage forud for kontrol dagen«

I sag C-906/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) ved afgørelse af 7. maj 2019, indgået til Domstolen den 11. december 2019, i sagen

FO,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan, og dommerne M. Ilešič, E. Juhász (refererende dommer), C. Lycourgos og I. Jarukaitis,

generaladvokat: M. Bobek,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den franske regering ved E. de Moustier og A. Ferrand, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved C. Vrignon og L. Malferrari, som befuldmægtigede,

* Processprog: fransk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 4. marts 2021,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3, litra a), og af artikel 19, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 af 15. marts 2006 om harmonisering af visse sociale bestemmelser inden for vejtransport og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 og (EF) nr. 2135/98 samt ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 (EUT 2006, L 102, s. 1), sammenholdt med Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport (EFT 1985, L 370, s. 8), som ændret ved forordning nr. 561/2006 (herefter »forordning nr. 3821/85«).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en straffesag indledt af ministère public (anklagemyndighed, Frankrig) mod FO, der er leder af et selskab beskæftiget med vejtransport med hjemsted i Tyskland, som følge af, at en af de buschauffører, der var ansat i dette selskab, ikke havde indsat førerkortet i fartskriveren i det køretøj, som sidstnævnte førte.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 3821/85

- 3 Rådets forordning nr. 3821/85 ophævede og erstattede Rådets forordning (EØF) nr. 1463/70 af 20. juli 1970 om indførelse af et kontrolapparat inden for landevejstransport (EFT 1970, L 164, s. 1). Forordning nr. 3821/85 er ophævet og erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 165/2014 af 4. februar 2014 om takografer inden for vejtransport, om ophævelse af Rådets forordning nr. 3821/85 og om ændring af forordning nr. 561/2006 (EUT 2014, L 60, s. 1). Henset til tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen er denne imidlertid omfattet af forordning nr. 3821/85.
- 4 Artikel 3, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 3821/85 bestemte følgende:
»Kontroludstyr skal installeres og anvendes i køretøjer, der er registreret i en medlemsstat, og som anvendes til vejtransport af personer eller gods, undtagen de køretøjer, der er nævnt i artikel 3 i forordning [nr. 561/2006].«
- 5 Artikel 15 i forordning nr. 3821/85 foreskrev:
»[...]»
2. Førerne skal anvende diagramarkene eller førerkortene hver dag, de kører, fra det øjeblik de overtager køretøjet. Diagramarket eller førerkortet udskiftes først ved afslutningen af den daglige arbejdsperiode, medmindre det er tilladt at udskifte det på andre tidspunkter. Intet diagramark eller førerkort må benyttes ud over det tidsrum, det gælder for.

[...]

3. Førere skal:

- sørge for, at den tid, der registreres på arket, stemmer overens med den officielle tid i det land, hvor køretøjet er registreret
- betjene kontrolapparatets indstillingsanordning på en sådan måde, at følgende tider optegnes særskilt og klart:
 - a) [...] køretider
 - b) [...] »andet arbejde«: en anden aktivitet end kørsel, som defineret i artikel 3, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/15/EF af 11. marts 2002 om tilrettelæggelse af arbejdstid for personer, der udfører mobile vejtransportaktiviteter [EFT 2002, L 80, s. 35], herunder alt arbejde udført for den samme eller en anden arbejdsgiver inden for eller uden for transportsektoren [...]

[...]

7. a) Føreren af et køretøj, som er udstyret med et kontrolapparat i overensstemmelse med bilag I, skal på tilsynsmyndighedernes forlangende kunne forevise
- i) diagramarkene for den pågældende uge og de diagramark, han har brugt de forudgående 15 dage
 - ii) førerkortet, hvis han er indehaver af et sådant, og
 - iii) manuelle registreringer og udskrifter, der er foretaget den pågældende uge og de forudgående 15 dage, som krævet i medfør af denne forordning og forordning [nr. 561/2006].

Efter den 1. januar 2008 omfatter de perioder, der er nævnt i nr. i) og iii), dog den pågældende dag og de forudgående 28 dage.

- b) Føreren af et køretøj, der er udstyret med et kontrolapparat i overensstemmelse med bilag I B, skal på tilsynsmyndighedernes forlangende kunne forevise
- i) sit førerkort
 - ii) alle manuelle registreringer og udskrifter, der er foretaget den pågældende uge og de forudgående 15 dage, som krævet i medfør af denne forordning og forordning [nr. 561/2006], og
 - iii) diagramarkene for den samme periode som den, der er nævnt i nr. ii), hvis han i denne periode har ført et køretøj, som er udstyret med et kontrolapparat i overensstemmelse med bilag I.

Efter den 1. januar 2008 omfatter de perioder, der er nævnt i nr. ii), dog den pågældende dag og de forudgående 28 dage.

- c) En dertil bemyndiget person kan kontrollere overholdelsen af forordning [nr. 561/2006] ved at analysere diagramarkene og de viste eller udskrevne data, som er registreret af kontrolapparatet eller førerkortet, eller, hvis dette ikke er muligt, ved at analysere ethvert andet dokument, der begrundet manglende overholdelse af en bestemmelse, jf. artikel 16, stk. 2 og 3.

[...]«

Forordning nr. 561/2006

- 6 Af 17. betragtning til forordning nr. 561/2006, som erstattede og ophævede Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 af 20. december 1985 om harmonisering af visse bestemmelser på det sociale område inden for vejtransport (EFT 1985, L 370, s. 1) fremgår følgende:
- »(17) Hensigten med denne forordning er at forbedre de sociale betingelser for de arbejdstagere, den omfatter, samt at forbedre den generelle trafiksikkerhed. [...]«
- 7 Artikel 1 i forordning nr. 561/2006 har følgende ordlyd:
- »Ved denne forordning fastsættes regler for køretid, pauser og hviletid for førere, der udfører godstransport og passagerbefordring ad vej, med det formål at harmonisere vilkårene for konkurrencen mellem de forskellige former for landtransport, navnlig vejtransporten, og at forbedre arbejdsvilkårene og færdselssikkerheden. Forordningen sigter også mod at fremme bedre kontrol og retshåndhævelse i medlemsstaterne og bedre arbejdspraksis i vejtransporterhvervet.«
- 8 Forordningens artikel 3, litra a), angiver, at forordningen ikke gælder for vejtransport med »køretøjer, der benyttes til rutekørsel med personer, såfremt rutens længde ikke overstiger 50 km«.
- 9 Den nævnte forordnings artikel 4, litra e), bestemmer, at der i denne forordning ved »andet arbejde« [forstås] »enhver aktivitet, der er defineret som arbejdstid i artikel 3, litra a), i direktiv [2002/15], undtagen »kørsel«, herunder arbejde udført for den samme eller en anden arbejdsgiver inden for eller uden for transportsektoren«.
- 10 Artikel 6 i forordning nr. 561/2006, som fastsætter den maksimale daglige og ugentlige køretid samt køretiden i to på hinanden følgende uger, præciserer i stk. 5:
- »En fører registrerer den tid, der er omhandlet i artikel 4, litra e), samt den tid, han bruger på kørsel i erhvervsmæssigt øjemed, og som ikke falder ind under anvendelsesområdet for denne forordning, som »andet arbejde« og registrerer alle »rådighedsperioder« som defineret i artikel 15, stk. 3, litra c), i forordning [nr. 3821/85] siden sin sidste daglige eller ugentlige hviletid. Registreringen sker enten manuelt på et diagramark eller en udskrift eller ved anvendelse af faciliteter til manuel registrering i kontrolapparatet. Registreringen sker enten manuelt på et diagramark eller en udskrift eller ved anvendelse af faciliteter til manuel registrering i kontrolapparatet.«
- 11 Kapitel V i forordning nr. 561/2006 med overskriften »Kontrol og sanktioner« omfatter forordningens artikel 16-25.
- 12 Denne forordnings artikel 19 bestemmer:
- »1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af bestemmelserne i denne forordning og forordning [nr. 3821/85] og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen, have afskrækkende virkning og må ikke medføre forskelsbehandling. Der må for samme overtrædelse af denne forordning og af forordning [nr. 3821/85] ikke pålægges mere end én sanktion eller indledes mere end én retsforfølgning. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen disse foranstaltninger og sanktionsbestemmelser inden den dato, der er fastsat i artikel 29, stk. 2. Kommissionen underretter medlemsstaterne herom.

2. En medlemsstat giver de kompetente myndigheder mulighed for at pålægge en virksomhed og/eller en fører en sanktion for overtrædelse af denne forordning, når overtrædelsen konstateres på denne medlemsstats område, og overtrædelsen ikke allerede har givet anledning til en sanktion, også selv om overtrædelsen er begået på en anden medlemsstats eller et tredjelandets område.

[...]

4. Medlemsstaterne sikrer, at der anvendes en ordning med forholdsmæssigt afpassede sanktioner, som kan omfatte økonomiske sanktioner, hvis virksomheder eller associerede speditører, transportører, rejsearrangører, hovedkontrahenter, underkontrahenter og førerformidlingsbureauer overtræder denne forordning eller forordning [nr. 3821/85].«

Fransk ret

- 13 Ifølge artikel L. 3315-5, stk. 1, i code de transport (lov om transport) straffes det med seks måneders fængsel og 3 750 EUR i bøde at udføre vejtransport med et førerkort, som ikke overholder reglerne eller ikke tilhører føreren, eller hvis der ikke er sat et kort i køretøjets fartskriver.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 14 I Versailles (Frankrig) foretog tjenestemænd fra afdelingen for forebyggelse og bekæmpelse af færdselsforseelser den 2. april 2013 en vejkontrol af en bus, der drives af en transportvirksomhed, som har hjemsted i Segenthal (Tyskland).
- 15 I forbindelse med denne kontrol bad tjenestemændene føreren om at dokumentere sit arbejde for den pågældende dag samt for de forudgående 28 dage. De konstaterede her, at køretøjet i ni dage, i perioden fra den 5. til den 16. marts 2013, havde kørt, uden at førerkortet var indsat i fartskriveren.
- 16 På baggrund af disse omstændigheder blev FO, der var direktør i den nævnte virksomhed, i henhold til artikel L. 3315-5, stk. 1, i code de transport (lov om transport) tiltalt for i ni tilfælde at have begået den i denne bestemmelse fastsatte overtrædelse.
- 17 Tribunal correctionnel de Versailles (retten i første instans i straffesager i Versailles, Frankrig) fastslog, at de faktiske omstændigheder kunne lægges til grund, og pålagde tiltalte en bøde på 10 125 EUR.
- 18 Ved cour d'appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles, Frankrig) påberåbte FO sig, at de franske domstole i straffesager ikke havde stedlig kompetence. Således giver hverken fransk ret som følge af strafferettens territorialprincip eller artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006 de franske myndigheder mulighed for at retsforfølge gerningsmanden bag de påtalte forhold, eftersom disse var begået på en anden EU-medlemsstats område.
- 19 Cour d'appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles) stadfæstede ved dom af 2. maj 2018 dommen afsagt i første instans hvad angår såvel skyldsspørgsmålet som strafudmålingen. Hvad særligt angår den indsigelse om manglende kompetence, som FO havde rejst, konstaterede appeldomstolen, at de påtalte forhold var omfattet af bestemmelserne i artikel L. 3315-5 i code des transports (lov om transport), der blev vedtaget med henblik på anvendelsen af forordning

nr. 3821/85, og fremhævede, at den udtrykkelige undtagelse til princippet om retsforfølgelsens territorialitet, der er fastsat i artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006, ikke kun omfatter bestemmelserne i sidstnævnte forordning, men også bestemmelserne i forordning nr. 3821/85.

- 20 FO har iværksat appel ved Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) og har vedrørende spørgsmålet om de franske domstole i straffesagers stedlige kompetence anmodet denne om at forelægge Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse.
- 21 FO har ligeledes foreholdt cour d'appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles) ikke at have taget stilling dennes argument om, at lovgivningen om køre- og hviletid ikke finder anvendelse på rutekørsel på mindre end 50 km. FO har navnlig anført, at føreren af det i hovedsagen omhandlede køretøj, i ni dage, i perioden på 28 dage forud for kontrol dagen, ikke var underlagt forpligtelsen til at indsætte førerkortet i fartskriveren, eftersom køretøjet, under kørslerne gennemført i disse dage, blev benyttet til rutekørsel med personer, og rutens længde ikke oversteg 50 km. Det er FO's opfattelse, at eftersom disse kørsler ikke er omfattet af forordning nr. 561/2006, jf. denne forordnings artikel 3, litra a), gjaldt forpligtelserne fastsat i artikel 15 i forordning nr. 3821/85 ikke for disse kørsler.
- 22 Cour de cassation (kassationsdomstol) har for det første rejst spørgsmålet om fortolkningen af artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006.
- 23 I denne henseende har Cour de cassation (kassationsdomstol) anført, at hvis FO er af den opfattelse, at denne bestemmelse kun tillader en medlemsstat at sanktionere overtrædelser af forordning nr. 561/2006, der er konstateret på dens område og begået på en anden medlemsstats område, kan den nævnte bestemmelse fortolkes således, at den ligeledes tillader sanktioner for overtrædelser af forordning nr. 3821/85 begået på en anden medlemsstats område, når sanktionen for sådanne overtrædelser kan anses for nødvendig for at bringe overtrædelser af forordning nr. 561/2006 til ophør. Selv om en bestemmelse desuden skal fortolkes under hensyntagen ikke blot til dens ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af, svarer den vide fortolkning af artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006 til det formål, der forfølges med denne forordning, som er en forbedring af arbejdsvilkårene for ansatte på vejtransportområdet og i almindelighed af færdselssikkerheden.
- 24 Cour de cassation (kassationsdomstol) har også anført, at tilsidesættelsen af den forpligtelse, der er fastsat i artikel 15, stk. 7, i forordning nr. 3821/85, til på tilsynsmyndighedernes forlangende at kunne forevise diagramark og alle oplysninger om den pågældende dag og de forudgående 28 dage, nødvendigvis er fastslået på området for den medlemsstat, hvor kontrollen finder sted, og som indleder retsforfølgning, således at spørgsmålet om, hvorvidt overtrædelser delvis er begået på en anden medlemsstats område, ikke opstår.
- 25 For det andet ønsker Cour de cassation (kassationsdomstol) oplyst, om de forpligtelser, der er fastsat i artikel 15 i forordning nr. 3821/85, gælder i tilfælde af en »blandet anvendelse« af et køretøj, dvs. når køretøjet i en periode på 28 dage både benyttes til rutekørsel med personer, hvor rutens længde ikke overstiger 50 km som omhandlet i undtagelsen i artikel 3, litra a), i forordning nr. 561/2006, og til transport, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde.

26 Under disse omstændigheder har Cour de cassation (kassationsdomstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Finder bestemmelserne i artikel 19, stk. 2, i forordning [nr. 561/2006], hvorefter »en medlemsstat giver de kompetente myndigheder mulighed for at pålægge en virksomhed og/eller en fører en sanktion for overtrædelse af denne forordning, når overtrædelsen konstateres på denne medlemsstats område, og overtrædelsen ikke allerede har givet anledning til en sanktion, også selv om overtrædelsen er begået på en anden medlemsstats eller et tredjeland's område«, kun anvendelse på overtrædelser af bestemmelserne i denne forordning eller ligeledes på overtrædelser af [...] bestemmelserne i forordning [nr. 3821/85], som blev erstattet af [forordning nr. 165/2014]?
- 2) Skal artikel 3, litra a), i forordning [nr. 561/2006] fortolkes således, at det er tilladt en fører at fravige bestemmelserne i artikel 15, stk. 2 og 7, i [forordning nr. 3821/85], som blev erstattet af [forordning nr. 165/2014], hvorefter føreren på tilsynsmyndighedernes forlangende skal kunne forevise diagramarkene og alle registreringer for den pågældende dag og de forudgående 28 dage, når køretøjet inden for en periode på 28 dage benyttes til transporter, hvoraf visse er omfattet af bestemmelserne i ovennævnte undtagelse, mens det for andres vedkommende ikke er tilladt at undlade at anvende et kontrolapparat?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det andet spørgsmål

- 27 Med det andet spørgsmål, som skal besvares først, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, litra a), i forordning nr. 561/2006 skal fortolkes således, at en fører, der udfører vejtransport, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, på tilsynsmyndighedernes forlangende skal kunne forevise diagramark og alle oplysninger for den periode, der udgøres af kontroldagen, og de forudgående 28 dage i overensstemmelse med artikel 15, stk. 2, 3, 7, i forordning nr. 3821/85, selv når føreren, i løbet af denne periode, med det samme køretøj har foretaget rutekørsel med personer, hvor rutens længde ikke overstiger 50 km.
- 28 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at dette spørgsmål er blevet rejst i forbindelse med en tvist, i forbindelse med hvilken lederen af den pågældende transportvirksomhed blev retsforfulgt som følge af, at en af denne ansat chauffør ikke indsatte førerkortet i fartskriveren i en periode, hvor denne udførte rutekørsel med personer, hvor rutens længde ikke oversteg 50 km.
- 29 Det bemærkes, at der i forordning nr. 561/2006, som det fremgår af denne forordnings artikel 1, fastsættes regler for køretid, pauser og hviletid for førere, der udfører godstransport og passagerbefordring ad vej, med det formål at harmonisere vilkårene for konkurrencen mellem de forskellige former for landtransport, navnlig vejtransporten, og at forbedre arbejdsvilkårene og færdselssikkerheden samt at fremme bedre kontrol og retshåndhævelse i medlemsstaterne og bedre arbejdspraksis i vejtransporterhvervet. Hvad angår forordning nr. 3821/85 fastsætter den nærmere bestemt regler for typegodkendelse, installation, afprøvning og anvendelse af kontrolapparater, der anvendes inden for vejtransport, med henblik på at kontrollere overholdelsen af visse sociale bestemmelser på transportområdet, navnlig bestemmelserne i forordning nr. 561/2006.

- 30 I overensstemmelse med artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 3821/85 skal køretøjer, som benyttes til person- eller godsbeholdning på vej, og som er indregistreret i en EU-medlemsstat, med undtagelse af de køretøjer, der er omhandlet i artikel 3 i forordning nr. 561/2006, være udstyret med et kontrolapparat. Sidstnævnte forordnings artikel 3, litra a), bestemmer, at forordningen ikke gælder for vejtransport med køretøjer, der benyttes til rutekørsel med personer, såfremt rutens længde ikke overstiger 50 km.
- 31 Det skal derfor afgøres, i hvilket omfang denne udelukkelse fra anvendelsesområdet for forordning nr. 561/2006 kan have indvirkning på de forpligtelser, der er fastsat i artikel 15 i forordning nr. 3821/85 vedrørende registrering af køre- og kontroltiden i tilfælde af en blandet anvendelse af et køretøj som den i hovedsagen omhandlede, der består i delvis udførelse af vejtransport, der er omfattet af bestemmelserne i forordning nr. 561/2006, og delvis vejtransport med køretøjer, der benyttes til rutekørsel med personer, hvor rutens længde ikke overstiger 50 km.
- 32 Hvad angår ordlyden af artikel 3, litra a), i forordning nr. 561/2006 bemærkes, at udtrykket »køretøjer, der benyttes« til »rutekørsel«, hvor rutens længde ikke overstiger 50 km, i denne bestemmelse som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 32 i forslaget til afgørelse, antyder, at det kun omfatter køretøjer, der udelukkende anvendes til en sådan transport, med undtagelse af køretøjer, der kun lejlighedsvis anvendes til dette formål.
- 33 Det skal endvidere bemærkes, at artikel 3, litra a), i forordning nr. 561/2006, for så vidt som denne bestemmelse indfører en undtagelse til denne forordnings anvendelsesområde, skal fortolkes strengt. Navnlig kan en sådan undtagelse ikke fortolkes således, at den har virkninger ud over, hvad der er nødvendigt for at sikre beskyttelsen af de interesser, som den tilsigter at sikre, og rækkevidden af undtagelsen skal fastlægges under hensyntagen til formålene med den pågældende lovgivning (jf. analogt dom af 3.10.2013, Lundberg, C-317/12, EU:C:2013:631, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).
- 34 Hvad angår de mål, som forfølges med forordning nr. 561/2006, bemærkes, at denne forordning i henhold til 17. betragtning til forordningen og forordningens artikel 1 har til formål at harmonisere vilkårene for konkurrencen mellem de forskellige former for landtransport, navnlig vejtransporten, og at forbedre arbejdsvilkårene for de ansatte i denne sektor såvel som færdselssikkerheden, og at disse formål bl.a. kommer til udtryk i forpligtelsen til at udstyre vejtransportkøretøjer med en godkendt fartsskriver, der gør det muligt at kontrollere, at førernes køre- og hviletider overholdes (dom af 2.3.2017, Casa Noastră, C-245/15, EU:C:2017:156, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 I denne henseende skal det fremhæves, at Domstolen allerede har fastslået, at førerens forpligtelse til at registrere alle de perioder, der er omhandlet i artikel 15, stk. 3, litra b), i forordning nr. 3821/85, ligeledes vedrører de perioder, som føreren har tilbagelagt i forbindelse med en transportydelse, der i henhold til artikel 4, nr. 3), i forordning nr. 3820/85 og artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 3821/85 falder uden for anvendelsesområdet for forordning nr. 3821/85. En sådan periode udgør nemlig førerens faktiske aktivitetsperiode, i løbet af hvilken denne ikke frit disponerer over sin tid, og som, for så vidt som den har indvirkning på førerens træthedstilstand, kan påvirke dennes kørsel (jf. i denne retning dom af 18.1.2001, Skills Motor Coaches m.fl., C-297/99, EU:C:2001:37, præmis 10, 25 og 36-39).

- 36 Indvirkningen på førerens evne til at føre køretøjet kan have betydning, selv om de dage, hvor registreringen ikke har fundet sted, er andre dage end dem, hvor registreringen sker forskriftsmæssigt. Den manglende overholdelse af reglerne om køretid, pauser og hviletid, som kontrolapparatet ikke har afsløret i de dage, hvor registreringen ikke foreligger, kan nemlig have en negativ indvirkning på førerens fysiske og psykiske evne i en senere periode.
- 37 Denne fortolkning understøttes af artikel 6, stk. 5, i forordning nr. 561/2006, som pålægger en fører at registrere »den tid, han bruger på kørsel i erhvervsmæssigt øjemed, og som ikke falder ind under anvendelsesområdet for denne forordning«, som »andet arbejde«.
- 38 En fortolkning af artikel 3, litra a), i forordning nr. 561/2006, hvorefter den i denne bestemmelse fastsatte udelukkelse fra forordningens anvendelsesområde ikke er begrænset til alene at omfatte en anvendelse af det pågældende køretøj til den særlige vejtransport, der er omhandlet i denne bestemmelse, ville derfor være i strid med det formål, der forfølges med denne forordning, og som består i at forbedre arbejdsvilkårene og færdselssikkerheden, ved at gøre forordning nr. 561/2006 uanvendelig på visse anvendelser af dette køretøj, der kan påvirke kørslen, og ved at udelukke en hensyntagen til disse former for brug i forbindelse med overholdelsen af artikel 15, stk. 2, 3, og 7, i forordning nr. 3821/85.
- 39 Under disse omstændigheder skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 3, litra a), i forordning nr. 561/2006 skal fortolkes således, at en fører, der udfører vejtransport, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, er forpligtet til på tilsynsmyndighedernes forlangende at kunne forevise førerkortet, diagramark og alle oplysninger om den periode, der udgøres af kontroldagen og de forudgående 28 dage, i overensstemmelse med artikel 15, stk. 2, 3 og 7, i forordning nr. 3821/85, selv når føreren, i løbet af denne periode, med det samme køretøj har foretaget rutekørsel med personer, hvor rutens længde ikke overstiger 50 km.

Det første spørgsmål

- 40 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006 skal fortolkes således, at den er til hinder for, at en medlemsstats kompetente myndigheder kan pålægge føreren af et køretøj eller en transportvirksomhed en sanktion for en overtrædelse af forordning nr. 3821/85, der er begået på en anden medlemsstats eller et tredjeland's område, men som er konstateret på denne medlemsstats område, og som ikke allerede har givet anledning til en sanktion.
- 41 Det skal indledningsvis bemærkes, at artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006 ifølge sin egen utvetydige ordlyd bestemmer, at de kompetente myndigheder har mulighed for at pålægge en virksomhed og/eller en fører en sanktion for overtrædelse af denne forordning, når overtrædelsen konstateres på denne medlemsstats område, og overtrædelsen ikke allerede har givet anledning til en sanktion, også selv om overtrædelsen er begået på en anden medlemsstats eller et tredjeland's område, men alene, hvis der er tale om en overtrædelse af »denne forordning«. Anvendelsen af sidstnævnte udtryk viser således klart, at denne bestemmelse alene omhandler overtrædelser af forordning nr. 561/2006 og ikke overtrædelser af forordning nr. 3821/85.
- 42 Denne ordlydsfortolkning understøttes af den sammenhæng, hvori artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006 indgår.

- 43 Det skal nemlig bemærkes, at artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 561/2006 udtrykkeligt pålægger medlemsstaterne at fastsætte bestemmelser for sanktioner for overtrædelse af denne forordning »og« af forordning nr. 3821/85, og det præciseres ligeledes i artikel 19, stk. 4, at medlemsstaterne skal sikre, at der anvendes en ordning med forholdsmæssigt afpassede sanktioner, som kan omfatte økonomiske sanktioner, i tilfælde af overtrædelse af forordning nr. 561/2006 »eller« af forordning nr. 3821/85.
- 44 Den omstændighed, at denne artikel 19 i stk. 1 og 4 omhandler overtrædelser af forordning nr. 561/2006 og nr. 3821/85, mens der i stk. 2 kun henvises til overtrædelser af forordning nr. 561/2006, bekræfter, at sidstnævnte stykke ikke kan fortolkes således, at det omfatter overtrædelser af forordning nr. 3821/85.
- 45 Det følger heraf, at på EU-rettens nuværende udviklingstrin kan en medlemsstats kompetente myndigheder ikke pålægge sanktioner i tilfælde af overtrædelser af forordning nr. 3821/85, der konstateres på denne medlemsstats område, men som begås på en anden medlemsstats område. For så vidt som dette aspekt af den gældende EU-lovgivning kan have negative virkninger for førernes arbejdsvilkår og for færdselssikkerheden, tilkommer det EU-lovgiver at træffe beslutning om en eventuel ændring (jf. analogt dom af 18.1.2001, Skills Motor Coaches m.fl., C-297/99, EU:C:2001:37, præmis 34).
- 46 Denne fortolkning er i øvrigt den eneste, der er i overensstemmelse med det strafferetlige legalitetsprincip, der er fastsat i artikel 49, stk. 1, første punktum, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som kræver, at loven klart skal definere overtrædelserne og den straf, de medfører, idet denne betingelse er opfyldt, når borgerne ud fra den relevante bestemmelses ordlyd og om fornødent ved hjælp af retternes fortolkning heraf kan vide, hvilke handlinger og undladelser der medfører strafansvar (jf. i denne retning dom af 20.12.2017, Vaditrans, C-102/16, EU:C:2017:1012, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis).
- 47 Følgelig skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for, at en medlemsstats kompetente myndigheder kan pålægge føreren af et køretøj eller en transportvirksomhed en sanktion for en overtrædelse af forordning nr. 3821/85, der er begået på en anden medlemsstats eller et tredjelandets område, men som er konstateret på denne medlemsstats område, og som ikke allerede har givet anledning til en sanktion.

Sagsomkostninger

- 48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 3, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 af 15. marts 2006 om harmonisering af visse sociale bestemmelser inden for vejtransport og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 og (EF) nr. 2135/98 samt ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 skal fortolkes således, at en fører, der udfører vejtransport, der er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, er**

forpligtet til på tilsynsmyndighedernes forlangende at kunne forevise førerkortet, diagramark og alle oplysninger om den periode, der udgøres af kontroldagen og de forudgående 28 dage, i overensstemmelse med artikel 15, stk. 2, 3 og 7, i Rådets forordning (EF) nr. 3821/85 af 20. december 1985 om kontrolapparatet inden for vejtransport, som ændret ved forordning nr. 561/2006, selv når føreren, i løbet af denne periode, med det samme køretøj har foretaget rutekørsel med personer, hvor rutens længde ikke overstiger 50 km.

- 2) Artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 561/2006 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for, at en medlemsstats kompetente myndigheder kan pålægge føreren af et køretøj eller en transportvirksomhed en sanktion for en overtrædelse af forordning nr. 3821/85, som ændret ved forordning nr. 561/2006, der er begået på en anden medlemsstats eller et tredjelands område, men som er konstateret på denne medlemsstats område, og som ikke allerede har givet anledning til en sanktion.

Underskrifter